

Datum 2022-05-18
Diarienummer 0165/22

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till
matilda.warmark@regeringskansliet.se

Diarienummer Ku2020/02393

Göteborgs Stads yttrande över kulturdepartementets remiss av slutbetänkande – Rätt mottagare, granskning och integritet (SOU 2021:99)

Göteborgs Stad ser att slutbetänkandet omfattar viktiga frågor och ger beslutsorganen möjlighet att söka stöd i komplexa avvägningar. Staden ser positivt på att slutbetänkandets förslag bidrar till att minska risken för att offentliga medel används i oriktigt syfte och stärker möjligheterna till väl avvägda beslut. Staden är i huvudsak positiv till slutbetänkandes förslag och ser att stödfunktionen kan utgöra ett viktigt komplement till redan befintliga strukturer och stöd som ges via Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet, Center mot våldsbejakande extremism (CVE), Brottsförebyggande rådet (Brå) och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF).

Idag finns väl fungerande upparbetade kontakter i Göteborgs Stads arbete där stadens förvaltningar har egna kontaktytor som stöd för att säkerställa att offentliga medel inte går till våldsbejakande extremism eller antidemokratiska miljöer. Det är därför positivt att det blir frivilligt att använda stödfunktionen. Det är också bra att stödfunktionen i viss mån kan bistå staden med kunskap i frågor om hur verksamheter som tar del av offentliga medel förhåller sig till våldsbejakande extremism eller antidemokratiska miljöer.

Slutbetänkandet är en del av en serie av ett antal utredningar där bland annat demokrativillkor för civilsamhället har definierats. De fastställda demokrativillkoren är omsatta i grundkriterier i stadens riktlinje för föreningsbidrag. Staden instämmer i slutbetänkandets bedömning att stödfunktionen behöver ge stöd till de kommuner och regioner som valt att upprätta demokrativillkoren inom sitt bidragsgivande. Göteborgs Stad ser det som positivt om dessa demokrativillkor även slås fast på en nationell nivå då det underlättar i dialog mellan nationell och lokal nivå. Det leder vidare till synpunkten att Göteborgs Stad ser behov av ett genomarbetat definition och

begreppssystem. På nationell nivå finns begreppet våldsbejakande extremism definierat. Begreppet antidemokratiska miljöer inte har en lika tydlig inramning vilket kan skapa risk för godtyckliga bedömningar.

Göteborgs Stads förvaltningar som beslutsorgan strävar efter att vara så transparenta som möjligt för att fortsatt ha goda relationer med civilsamhällets organisationer. Det är utifrån slutbetänkandet svårt att utläsa vad yttrandet från stödfunktionen kommer att innehålla, hur det kommer vara utformat och vilken information som yttrandet baserar sig på. Göteborgs Stad vill också lyfta behov av dialog om hur stödfunktionens yttrande bör eller kan användas. Vidare konstaterar att det inte framkommer någon tydlig konsekvensanalys för civilsamhällets organisationer i utredningen, Det kan exempelvis finnas risker för att organisering inom civilsamhället som skapas av vissa grupper, uppfattar att de utsätts för hårdare och mer återkommande granskning än andra. Detta medför risk att denna typ av organisering stigmatiseras.

I slutbetänkandet är de förutsättningar som stödfunktionen får utifrån sekretessreglering, informationsdelande, personuppgiftsbehandling etcetera väl belyst och tydligt beskrivna. Göteborgs Stad noterar dock att det av slutbetänkandet inte framgår hur kommunen sedan kan omhänderta och hantera det innehåll som yttrandet omfattar, exempelvis i kontakten med föreningar eller privata aktörer som ansöker om offentliga medel, då yttrandet blir offentlig handling när det inkommer till beslutsorganet.

Det är något oklart beskrivet i slutbetänkandet hur stödfunktionen ska hämta sina underlag. Göteborgs Stad har svårt att utläsa om CVE själva kommer att bygga upp expertkunskap eller om det krävas förstärkt myndighetssamverkan. Det är inte heller tydliggjort var stödfunktionen geografiskt kommer att placeras. Göteborgs Stad vill lyfta att det är en styrka med god lokal kännedom, bland annat för att kunna ta tillvara och känna igen nätverk som redan i dag finns och verkar inom området.

Slutbetänkandet beskriver stödfunktionens kompetens och inriktning. Göteborgs Stad delar bilden av att det behöver finnas kunskap om ett granskande angreppssätt och de frågor som finns inom CVE och Brå såsom våldsbejakande extremism och antidemokratiska miljöer. Samtidigt är det viktigt att funktionen har en balans i kunskapsprofilen mellan dels brottsbeivrande arbete, dels kunskap om hur demokratin värnas och civilsamhällets förutsättningar. Stödfunktionen behöver även ha insikt i den miljö som beslutsorganen verkar inom och vilka lagrum som beslut fattas utifrån exempelvis Skollag och lag om valfrihetssystem. Staden noterar att litteraturlistan i slutbetänkandet är mycket kort och har en tonvikt på forskare och experter med fokus på våldsbejakande extremism. Göteborgs Stad ser att det är önskvärt med fler kunskapskällor och med bredare perspektiv.

Göteborgs Stad ser att det finns kopplingar till andra nationella initiativ inom området, exempelvis en ny myndighet som ska bevaka felaktiga utbetalningar. Det pågår också initiativ kring frågor om hur formerna och förutsättningarna för informationsutbyte mellan olika myndigheter ska se ut. Hur dessa initiativ hänger samman med slutbetänkandets förslag är inte klargjort och behöver därför följas över tid.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Ordföranden Axel Josefson (M) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan med den ändring som framgår av yrkande från SD den 13 maj 2022 (bilaga A).

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla Axel Josefsons yrkande.

Jörgen Fogelklou (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Göteborg den 18 maj 2022
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yrkande angående – Remiss från Kulturdepartementet - Slutbetänkande Rätt mottagare, granskning och integritet (SOU 2021:99)

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen

Följande stycke tas bort från stadens svar:

” Göteborgs Stads förvaltningar som beslutsorgan strävar efter att vara så transparenta som möjligt för att fortsatt ha goda relationer med civilsamhällets organisationer. Det är utifrån slutbetänkandet svårt att utläsa vad yttrandet från stödfunktionen kommer att innehålla, hur det kommer vara utformat och vilken information som yttrandet baserar sig på. Göteborgs Stad vill också lyfta behov av dialog om hur stödfunktionens yttrande bör eller kan användas. Vidare konstaterar att det inte framkommer någon tydlig Göteborgs Stad Stadsledningskontoret, tjänsteutlåtande konsekvensanalys för civilsamhällets organisationer i utredningen, Det kan exempelvis finnas risker för att organisering inom civilsamhället som skapas av vissa grupper, uppfattar att de utsätts för hårdare och mer återkommande granskning än andra. Detta medför risk att denna typ av organisering stigmatiseras.”

Yrkandet

Sverige har ett stort antal särskilt utsatta områden med omfattande gängbildning, organiserad brottslighet, droghandel och skjutningar. Flera av dessa utsatta områden ligger i Göteborg. Vidare finns det problem med vissa religiösa friskolor som sprider extremism och förskingrar offentliga medel. Många föreningar som odlar extremism och antidemokratiska idéer får idag kommunala bidrag av Göteborgs Stad.

Med facit i hand behöver något göras, och det behöver göras grundligt och ordentligt för att stoppa allt detta.

Om då vissa grupper anser sig vara eller bli stigmatiserade är inte relevant. Lag och ordning måste återställas och då måste man ibland ta i med hårdhandskarna för att visa att i Sverige råder lag och ordning, demokrati och västerländska värderingar. Vill man bo här så får man rätta sig efter detta.